

4.1.2022

Rådet for Grøn Omstillings kommentarer til rapport fra Klimarådet om klimavenlig mad

Rådet for Grøn Omstilling finder rapporten fra Klimarådet om klimavenlig mad rigtig god. Den viser hvor stor en del af danskernes klimabelastning, som stammer fra produktion af den mad vi spiser, og den medtager både klimabelastning i Danmark og i andre lande som følge af denne produktion af danskernes mad. Rapporten viser også, at der er brug for flere incitamenter til at omlægge vores kostvaner i mere klimavenlig retning.

Vigtigt at kombinere afgifter i produktionen med afgifter i forbrugsleddet

Rapporten peger særligt på, at via afgifter skal fødevarernes pris afspejle de enkelte fødevarerens klimabelastning, og at denne afgift skal være en kombination af afgift på udledninger i produktionsleddet og afgift på selve fødevareren – i form af at en bundfradrag i udledningsafgiften for særligt konkurrenceudsatte erhverv modsvarer af en produktafgift. Det er vigtigt, fordi kun afgiften på forbrugsvarerne vil ramme både danskproducerede og importerede fødevarer og dermed være neutral ift. konkurrencen, mens afgift på udledning i produktionen kun vil ramme dansk produktion. Hvis man kun lægger afgift på udledninger på produktion risikerer man at afgiften bliver for lav til at lave effekt, eller slet ikke gennemføres – af frygt for at påvirke dansk landbrug og fødevarerindustriens konkurrenceevne negativt.

Rådet for Grøn Omstilling støtter derfor også, at Klimarådet anbefaler regeringen at udvide mandatet til ekspertgruppen om drivhusgasafgift, så denne også skal beskrive en forbrugsafgift. Klimarådet peger på mulige administrative problemer ved at fastsætte præcise afgiftssatser for de mange fødevarer i relation til deres klimabelastning. Dette kan bl.a. løses ved at opstille bagatelgrænser for, hvor små ingredienser i sammensatte fødevarer, som skal have individuel klimafgift – dog med en grænse for hvor stor en del af en vare, der alt i alt må undtages.

Færre animalske produkter

Vi er glade for, at Klimarådet påpeger, at danske kostvaneændringer og et forbrug i retning af færre animalske produkter ikke kan stå alene, og at reduktionstiltag i den animalske produktion er nødvendig for, at landbruget kan bidrage til klimamål. Dette blandt andet fordi vi eksporterer mange animalske produkter.

En reduktion i antallet af husdyr til et niveau, hvor vi selv kan producere alt foder, vil – foruden de

direkte associerede reduktioner i klimaaftryk – frigøre os for en klimabelastende import af soja og gavne vandmiljøet markant.

Vi støtter varmt, at Klimarådet vil ændre støtten til afsætningsfremme, bl.a. via Promilleafgiftsfondene – hvor der i dag gives mest støtte til afsætning af animalske fødevarer, som netop har et meget stort klimaaftryk.

Afgørende for effekten at alle offentlige kantiner følger de officielle kostråd

Vi støtter ligeledes at Klimarådet anbefaler regeringen at komme med tiltag om adfærd ifm. klimavenlig kost, som led i regeringens adfærdsudspil, som er annonceret til at komme i 2022. Klimarådet peger bl.a. på at udbrede kendskabet til klimavenlig mad ved at servere denne i offentlige kantiner – i form af at maden skal følge de officielle kostråd, som fremmer såvel sundhed som klima. Her er det afgørende, at det netop bliver *alle* offentlige kantiner, som også foreslået af Klimarådet - så man ikke af hensyn til det kommunale selvstyre indskrænker det til kun statslige kantiner, i råd med hvad der er sket på andre felter – i så fald får det ringe effekt.

Et snævert klimamærke på fødevarer er ikke den rigtige vej at gå

Klimarådet foreslår desuden et statsligt klimamærke på fødevarer, både i detailhandel og storkøkkener. De kommer ikke med et konkret forslag, men siger at det skal udarbejdes sammen med relevante parter. Vi vil gerne advare imod et snævert klimamærke, da der ofte er modstridende hensyn mellem klima, biodiversitet og dyrevelfærd. Den forrige regering foreslog et snævert klimamærke, men opgav det efter drøftelser med organisationer. F.eks. vil konventionel kylling umiddelbart have mindre klimabelastning pr. kg kød end økologisk kylling. Det skyldes bl.a., at den konventionelle kylling ikke kan bevæge sig nær så meget. Derfor æder den mindre foder. Den drives også hurtigere frem og slagtes hurtigere, hvilket igen sparer foder. Men dermed bliver den også billigere, og så spiser forbrugerne større portioner, og dermed vil klimabelastningen af et måltid med konventionel kylling ofte ikke være lavere end ved en tilsvarende økologisk, hvor man normalt vil spæde mere op med billigere basisfødevarer, f.eks. kartofler og grønt.

For Rådet for Grøn Omstilling
Niklas Jørgensen og Christian Ege